

Hillerød Kommunes
Integrationshandlingsplan 2020-2023

Indledning

Byrådet har besluttet, at der skal udarbejdes en ny integrationshandlingsplan.

Baggrunden for integrationshandleplanen er teksten i budget 2019-2022: "Med integrationsindsatsen er vi gode til at få nytillkomne borgere i job. Det jobrettede fokus skal fastholdes for både kvinder og mænd. Vi vil i vores udvalg for børn og familier, erhverv og beskæftigelse, omsorg og livskraft, og det særlige udvalg for trivsel og sammenhængskraft, arbejde med dette perspektiv gennem en ny handlingsplan for integration. Det er vigtigt, at alle lærer dansk, at børnene kan deltage i fritidsaktiviteter og bliver støttet af deres familie i deres skolegang, at de unge kommer i uddannelse og at alle kvinder bliver en del af samfundslivet."

Integrationshandlingsplanens udgangspunkt er det samme som for integrationshandlingsprogram 2015-2018, at selv om borgere med indvandrer- eller flygtningebaggrund og deres børn naturligvis er lige så forskellige som borgere med dansk baggrund, så er der nogle generelle forskelle på, hvordan indvandrere og efterkommere klarer sig i skolen, i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet sammenlignet med etniske danskere. Intentionen med integrationshandleplanens indsatser er, direkte eller indirekte, at minimere disse forskelle.

Erhverv, Beskæftigelse og Turismeudvalget har det koordinerede ansvar for integrationshandlingsplanen. Udvalget har ansvaret for:

- Integrationspolitik og modtagelse af flygtninge.
- Selvforsørgelses- og hjemrejseprogram for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge, for andre målgrupper i integrationsloven introduktionsprogram, sprogundervisning for voksne udlændinge og beskæftigelsesindsats.

Følgende udvalg har herudover været inddraget i tilblivelsen af integrationshandlingsplanen:

- Idræt og Sundhedsudvalget
- Kultur og Fritidsudvalget
- Omsorg og Livskraftudvalget
- Børn, Familie og Ungeudvalget
- § 17, stk. 4 udvalget om styrkelse af social sammenhængskraft og trivsel

- § 17, stk. 4 udvalget for borgerinvolvering
- Folkeoplysningsudvalget.

§ 17, stk. 4 udvalget for borgerinvolvering besluttede at inddrage lokalrådene, og at få et medarbejderperspektiv på integrationshandleplanen, hvorfor integrationshandlingsplanen har været i høring i lokalrådene og i relevante fællesudvalg indtil slutningen af januar 2020.

Temaer

Fokusområderne i integrationshandlingsplan er delt op i henholdsvis:

- Læring og Uddannelse, hvor fokus er på børn og unge, som ikke er etnisk danske.
- Social og Beskæftigelse, hvor fokus er på voksne flygtninge, familiesammenførte, indvandrere og efterkommere.
- Kultur og Fællesskaber, hvor fokus er på kultur, idræt, fritid, frivillighed og fællesskaber.

Status

Erhverv, Beskæftigelse og Erhvervsudvalget får en midtvejsstatus på handleplanen i slutningen af 2021, og en slutevaluering i starten af 2024.

Læring og Uddannelse

I dette afsnit er der fokus på børn og unge, som ikke er etniske danske.

Børn og unge med etnisk minoritetsbaggrund halter på flere områder efter deres jævnaldrende etniske danskere. Det gælder for eksempel i forhold til sprog og karakterer i grundskolen. Selv om udviklingen på nogle områder går fremad, så er der fortsat områder, hvor udviklingen går i den forkerte retning. Det skaber en ulighed i livschancer.¹

I afsnittet er der beskrevet følgende 3 indsatser:

- 1) Alle børn skal have et stærkt afsæt for den tidlige sprogudvikling
- 2) Alle børn og unge skal tilbydes rammer, som understøtter et sundt børne- og ungeliv.
- 3) Forskellen i karaktergennemsnit mellem etsprogede og tosprogede elever skal hvert år mindskes

---

¹ <https://www.vive.dk/da/udgivelser/lovende-integrationsindsatser-for-boern-og-unge-15-konkrete-eksempler-8304/>

Alle børn skal have et stærkt afsæt for den tidlige sprogudvikling

Vores langsigtede mål

Alle børn uanset sproglig baggrund får et stærkt afsæt for den tidlige sprogudvikling i Hillerød Kommunes dagtilbud, hvor det pædagogiske personale over hele dagen skaber gunstige rammer for deltagelsesmuligheder og sproglige samspil af høj kvalitet – i tæt interaktion med barnets forældre og hjemmelæringsmiljø. På den måde styrkes også barnets generelle uddannelsesforudsætninger og livschancer på længere sigt.

Indikatorer på indsatsen

- Børn og familier med dansk som andetsprog benytter kommunens dagtilbud efter de samme mønstre som de øvrige familier i Hillerød Kommune – dvs. få hjemmepassede børn og 30 timers-tilbud.
- Der arbejdes med dialogisk læsning i alle dagtilbud – og børn, der scorer lavt i sprogvurderingen, tilbydes plads i en læseklub.
- Hos børn med dansk som andetsprog ses sproglig progression i forhold til den dansksproglige udvikling, sådan at børnene efter en række års erfaring med det danske sprog bevæger sig mod kategorien "generel indsats" i sprogvurderingen.

Hvordan vil vi nå vores mål

- **Udvidet sprogvurderingspraksis:** I Hillerød Kommune sprogvurderes alle børn i 3 års-alderen, og ved 5 års-alderen sprogvurderes de børn, hvor der er bekymring eller usikkerhed omkring den sproglige udvikling. Børn med dansk som andetsprog følger i udgangspunkt samme procedurer omkring sprogvurdering som børn med dansk som modersmål. Hvis barnet scorer lavt i sprogvurderingen, (som er normeret efter børn med dansk som modersmål) kan det være svært at

afgøre, om det skyldes specifikke sproglige vanskeligheder eller den begrænsede erfaring med dansk. Derfor suppleres i de tilfælde med en sprogvurdering udviklet til andetsprogsbrugere, der foretages i samarbejde med en logopæd, så vi er helt sikre på, at al sproglig opfølgning bliver kvalificeret og målrettet.

- **Ekstra midler til sprogarbejdet i dagtilbuddene:** En vigtig pointe i forhold til alt pædagogisk arbejde i Hillerød Kommunes dagtilbud er, at sprog er en dimension i forhold til alle indsatser, aktiviteter, rutiner og samspil mellem børn og voksne. I forhold til børn, der er nye på dansk, tildeles institutionen - på baggrund af resultater fra sprogvurderingen - ekstra midler til at styrke den sproglige indsats i hverdagen
- **Opdateret og evidensbaseret viden og efteruddannelse vedrørende sprog i alle dagtilbud:** Alle dagtilbud har en kompetencepædagog i sprog, der har særlig viden om sprog, sprogudvikling og sprogvurdering – samt andetsprogsudvikling og kulturforståelse. 4 gange årligt mødes sprogpædagerne i en netværksstruktur, der er faciliteret af sprogkonsulenten og en række daglige kompetenceledere fra hvert område. Kommunens logopæder og en repræsentant fra Hillerød Bibliotek deltager også i netværket for at styrke samarbejdet mellem faggrupperne. Desuden udbydes jævnligt interne kurser om eksempelvis sprogvurdering, dialogisk læsning, andetsprogsudvikling, kulturforståelse m.m. Som et led i et større PPR-projekt, finansieret af Socialstyrelsen, videreuddannes 2 pædagoger i hvert dagtilbud i perioden 2018-2021 via et kursusforløb, der er inspireret af det canadiske forskningsinstitut Hanen. Her tages afsæt i en evidensbaseret tilgang til arbejdet med sprog og samspil i dagtilbuddets fællesskaber. Kursusforløbene udbydes i samarbejde med logopædtemaet og består af 7 undervisningsgange og 4 sessioner med videofeedback i eget dagtilbud. På den måde sikres et højt vidensniveau i forhold til sprog og samspil i alle kommunens dagtilbud – samt et fælles fagligt fundament og et fælles sprog, som deles af pædagoger, logopæder og andre faggrupper i PPR.
- **Dialogisk læsning:** Forskningsmæssigt er dialogisk læsning den pædagogiske aktivitet, der har vist den største effekt på børns sproglige udvikling. Vi arbejder systematisk med dialogisk læsning via faste læseklubber i alle kommunens institutioner og i dagplejen. Metoden anvendes målrettet til børn, der er nye på dansk – og børn, der er sprogligt udfordrede. I den forbindelse har vi et tæt samarbejde med Hillerød Bibliotek, der leverer bogkufferter og børnehavebiblioteker.
- **Biliteracy:** Inspireret af det århusianske forskningsprojekt "Biliteracy i børnehaven" (2011-2015) arbejder vi med biliteracy (sprog og skrift på flere forskellige sprog). Børnenes modersmål inddrages i dagtilbuddenes hverdagspraksis og giver et godt afsæt for samarbejdet med forældrene. Arbejdet med skrift på flere sprog styrker alle børns sproglige bevidsthed.
- **Hjemmepassede børn:** Ved 3-årsalderen tager vi på hjemmebesøg hos alle hjemmepassede børn og foretager en sprogvurdering. Hvis barnet er ny på dansk, og har behov for sprogstimulering, tilbydes barnet en obligatorisk 30 timers-plads i et nærliggende dagtilbud. Vi vejleder og guider desuden barnets forældre omkring barnets sprog og sprogudvikling.

- **Modtagelse af børn, der er nye på dansk:** I forbindelse med modtagelsen af mange børn og familier med flygtningebaggrund (primært fra Syrien) har vi i 2016-19 haft modtagepædagoger ansat. Modtagepædagogerne har mødt børn og familier på deres modersmål - og har i barnets indkøringsperiode arbejdet sammen med det pædagogiske personale om at give barnet den bedste start og adgang til fællesskaber i dagtilbuddet. Det har været med til at udvikle vores generelle modtagelsespraksis i Hillerød Kommune – i forhold til børn, der er helt nye på dansk.

Alle børn og unge skal tilbydes rammer, som understøtter et sundt børne- og ungeliv

Vi vil

- Vi vil arbejde for, at alle børn og unge tilbydes rammer, som understøtter et sundt børne- og ungeliv.
- Vi vil arbejde for at vi, så tidligt som muligt, er opmærksomme på alle børns trivsel og udvikling. Vi vil have fokus på, om der er behov for indsatser i forhold til fællesskaber, børnegrupper eller i forhold til enkelte børn/unge.
- Vi vil lægge vægt på at alle børn og unge får et udviklende og kvalitativt velfunderet (daginstitutionsforløb) dagtilbuds- og skoleforløb, fritidsliv og ungdomsuddannelse m.v. (og skoleforløb), og at der stilles forventninger til alle børns og unges udviklingsmæssige og faglige niveau - også de børn og unge, der af forskellige årsager modtager særlige indsatser, herunder børn og unge med anden sproglig eller kulturel baggrund end dansk.
- I tæt samarbejde med Dagtilbud Børn tilbydes sprogvurderinger udviklet til andetsprogsbrugere til de børn, som scorer lavt i sprogvurderinger i 3-års alderen med henblik på at sikre kvalificeret og målrettet indsats.
- Have fokus på at inddrage familierne og netværket i løsningen af familiernes udfordringer, således at vi understøtter og sikrer holdbare løsninger for børn og familier.

Vores mål

- At flere børn og unge sikres bedst mulig sundhedstilstand, læring og trivsel
- Reducere betydningen af social baggrund (Børne- og Familieudvalgets udviklingsmål)
- Flere børn og unge får hjælp på et tidligt tidspunkt i problemudviklingen

Hvordan vil vi nå vores mål

- Vi vil tilbyde vores viden og kompetencer i det tidlige tværfaglige samarbejde med dagtilbud og skoler, og tilbyde særlige indsatser, når problemerne skal afhjælpes. Dette ved bla. at tilbyde ledelsestyret supervision og fremskudt rådgivning til alle dagtilbud, samt at tilbyde fraværsindsatser til børn og unge og deres familier, som har højt fravær fra skole.
- Vi vil have en særlig opmærksomhed på, at vi har de rette kompetencer til at arbejde forebyggende med børn og familier, som har anden kulturel baggrund end dansk, således at vi kan tilbyde målrettede og tilpassede interventioner.
- Sundhedsplejen har i deres kontakt med børn og familier opmærksomhed på at oplyse, vejlede og rådgive om sunde og gode vaner, fx i forhold til kost, bevægelse, rygning samt alkohol. Sundhedsplejen tilbyder op til 5 besøg i hjemmet i familier med nyfødte børn, deltagelse i Familieiværksætterne, samt møder børn og deres forældre ved 3½ års besøget, i indskolingen, i 5. klasse samt i 8. klasse. Sundhedsplejen tilbyder endvidere ekstra besøg eller særlige indsatser, når der ses et behov herfor, fx deltagelse tilbud til børn, som har problemer med overvægt mv.
- Bånd & Broer er forankret i Familieafdelingen med deltagelse af Hillerød Uddannelses- og Vejledningscenter. Projektet er et familiebehandlingstilbud, hvor fritidsjob til den unge er en central del af løsningen. Det er et visiteret tilbud, hvor de unge skal være henvist på baggrund af en § 50 undersøgelse i henhold til servicelovens børneparagraffer.

Forskellen i karaktergennemsnit mellem etsprogede og tosprogede elever skal hvert år mindskes

Vi vil

Vi vil arbejde for at forbedre tosprogede elevers karaktergennemsnit i de kommende fire års integrationshandlingsplansperiode.

Vores mål

Vores mål er,

- at forskellen i karaktergennemsnit mellem etsprogede og tosprogede elever fra skoleår til skoleår skal mindskes frem mod 2024
- at forskellen i karaktergennemsnit mellem etsprogede og tosprogede elever ligger under landsgennemsnittet i 2024
- at tosprogede elevers karaktergennemsnit i 2024 ligger over landsgennemsnittet for tosprogede elever.

Nogle få tosprogede elever med faglige og sociale udfordringer på en årgang kan påvirke gennemsnittet betydeligt fra år til år. På den baggrund anbefaler Skoleafdelingen at følge progressionen over en årrække.

Nedenstående tabel viser karaktergennemsnittet af bundne prøvfag ved 9. classes-prøve for henholdsvis etsprogede og tosprogede elever i Hillerød Kommune samt forskellen på etsprogede og tosprogede elever i henholdsvis Hillerød og på landsplan.

2016/2017		2017/2018		2018/2019	
Etsprogede Hillerød	8,1	Etsprogede Hillerød	7,7	Etsprogede Hillerød	7,9
Tosprogede Hillerød	5,6	Tosprogede Hillerød	6,6	Tosprogede Hillerød	5,9
Forskel	2,5	Forskel	1,1	Forskel	2,0
Etsprogede landsgennemsnit	7,4	Etsprogede landsgennemsnit	7,4	Etsprogede landsgennemsnit	7,5
Tosprogede lands gennemsnit	6,1	Tosprogede lands gennemsnit	6,1	Tosprogede lands gennemsnit	6,1
Forskel	1,3	Forskel	1,3	Forskel	1,4

Hvordan vil vi nå vores mål

Undervisningens kvalitet har stor betydning for elevernes læring og dermed muligheden for at reducere forskellen imellem etsprogede og tosprogede elevers karaktergennemsnittet.

Medarbejdere med opdateret faglig viden og kompetencer ift. at planlægge og gennemføre en undervisning med fokus på den sproglige dimension i fagene har en positiv effekt på elevernes faglige resultater. Derfor har Skoleafdelingen satset på systematisk kompetenceudvikling af medarbejdere siden 2011 og kompetenceudviklingen af medarbejderne fortsætter i den kommende fire årige periode med at udvikle sprogudviklende undervisning i alle fag.

På skoler hvor forvaltningen vurderer, at der er et særligt behov for et fagligt løft af tosprogede elever aftales det i en skolesamtale, at der skal udarbejdes en faglig udviklingsplan bestående af nogle fokuserede indsatser. Udviklingsplanen strækker sig over en toårig periode med løbende opfølgning og samarbejde mellem skolen og forvaltningen. De indsatser der igangsættes, vil målrettes det faglige udviklingsbehov på den enkelte skole på baggrund af en pædagogisk og databaseret analyse, og vil tage udgangspunkt i indsatser, flere andre kommuner har gode resultater med, og som fremhæves som virkningsfulde i flere undersøgelser. Skolen vil få tilbudt hjælp til analysen og de fokuserede indsatser samt den efterfølgende evaluering og forankring.

Aktiviteter:

1. Kursus i flersprogethed og sprogudviklende undervisning for lærere suppleret af praksisnær kompetenceudvikling, hvor lokale ressourcepersoner planlægger, gennemfører og evaluerer sprogudviklende undervisningsforløb i samarbejde med faglærerne (kaldet co-teaching).
2. Samtlige skoler udarbejder handleplan inden for undervisning af dansk som andetsprog, herunder sprogunderstøttende undervisning for alle børn.
3. Vejledere/tosprogsledergruppe på skoler inden for dansk som andetsprog deltager i den landsdækkende konference Multikulturelle Skoler for at sikre opdateret faglig viden
4. Kompetenceudvikling og videndeling for henholdsvis ledere og vejledere gennem bl.a. netværk og temaspecifikke workshops.

5. På skoler med behov for et særligt fagligt løft (forvaltningen vurderer dette på baggrund af kvalitetsrapportens indikatorer) iværksættes en toårig faglig udviklingsplan i samarbejde mellem forvaltning og skole. De fokuserede indsatser, der igangsættes på den enkelte skole, vil afhænge af behovet, og vil blive identificeret i samarbejde mellem forvaltning og skole. Det kan fx være intensive læringsforløb i dansk og matematik for fagligt udfordrede elever, ekstra brobygningsaktiviteter, kurser i læringsstrategier for udvalgte elever, eksamensboost forløb mm.

Hvordan sker det?

- Lærerne har relevant og praksisnær viden og erfaring med undervisning, der påvirker faglighed og bidrager til bedre læring.
- Lærerne tilrettelægger og afvikler undervisning, der bygger bro mellem hverdagsprog og fagsprog til en bedre læring.
- Handleplanen på skolerne skaber fælles retning i forhold til undervisning af tosprogede elever.
- Alle har et ansvar for at udvikle tosprogsområdet på skolerne.
- DSA-vejledere rådgiver/vejleder lærerne til at tilrettelægge og afvikle målstyret læring m.h.p. faglige og sproglige mål.
- Udviklingsplanen på udvalgte skoler giver mulighed for at målrette og prioritere ressourcer på grundig analyse, afprøvning af indsatser, der kan følges systematisk op på samt videndeling til andre skoler i kommunen med lignende problemstillinger.

Indikatorer på aktiviteterne:

- Lærerne oplever, at aktiviteterne har øget deres faglige viden i forhold til at planlægge daglig undervisning for alle elever (Opfølgning via samtaler på teammøder).
- Lærerne ser bedre sproglig og faglig progression hos tosprogede elever i daglig undervisning.
- Vejlederne/lederne skaber struktur, systematik og synlighed på skolerne omkring undervisning af tosprogede elever (opfølgning på vejledermøder og tosprogsledermøder).

Der skal gøre opmærksom på, at skoleområdet i Hillerød Kommune ikke har egne data vedr. kategorierne "indvandrere", "efterkommere" og "elever med dansk oprindelse" men derimod tosprogede og tosprogede elever.

Social og Beskæftigelse

I dette afsnit er der fokus på de voksne flygtninge, familiesammenførte, indvandrere, efterkommere og ikke etniske danskere.

Der er fokus på, at en vellykket integration først og fremmest sker gennem arbejdsmarkedet. Det helt overordnede mål er derfor, at ikke etniske danskere hurtigst muligt kommer i job, og dermed får mulighed for at forsørge sig selv.

I afsnittet er der beskrevet følgende 3 indsatser:

- 1) Flygtninge, familiesammenførte og indvandrere skal i job eller uddannelse
- 2) Vi vil sikre kvalificeret arbejdskraft på ældre- og sundhedsområdet
- 3) Vi vil skærpe vores viden om personer udsat for vold i hjemmet

Flygtninge, familiesammenførte og indvandrere skal i job eller uddannelse

Vi vil

I Hillerød Kommunes politik for Job, Social og Sundhed, "En del af fællesskabet", er der en ambition om, at alle borgere der kan skal være i meningsfuld beskæftigelse eller uddannelse. Der er ikke et særligt etnisk fokus, men ikke etniske danske borgere er naturligvis en del af målgruppen for denne ambition.

Det er i erkendelsen af, at en vellykket integration først og fremmest sker gennem arbejdsmarkedet, og målet er, at integrationsborgere hurtigst muligt kommer i job, og dermed får mulighed for at forsørge sig selv.

Det er derfor afgørende, at flygtninge og familiesammenførte hurtigst muligt, efter de har fået asyl, kommer ud på en arbejdsplads og opnår kvalifikationer og etablerer netværk, der betyder, at de kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

Jobcentret er i beskæftigelsesindsatsen løbende opmærksomme på forekomsten af social kontrol.

Vores mål

- 40 pct. af indvandrerkvinderne i projektet, med hovedsagelig mellemøstlig baggrund, går fra passiv forsørgelse til ordinær beskæftigelse i småjob, vikaransættelser eller fuldtidsbeskæftigelse i perioden fra december 2019 til december 2022. Det forventes, at der i alt i løbet af hele projektperioden indgår 70 indvandrerkvinder, med hovedsagelig mellemøstlig baggrund, i projektet.
Målet er identisk med et mål i projekt "Bevægelse til arbejde – Hillerød-modellen", som Jobcenter Hillerød har ansøgt og fået bevilliget af Styrelsen for International Rekruttering og Integration.

- 55 pct. af en årgang af flygtninge og familiesammenførte være i job eller uddannelse efter at det tredje år af integrationsperioden udløber. Der tages i 2020 således udgangspunkt i de flygtninge og familiesammenførte, som er kommet til Hillerød Kommune i 2017.
Målet er identisk med Erhverv, Beskæftigelse og Turismeudvalgets mål i Beskæftigelsesplan og udviklingsmål.

Hvordan vil vi nå vores mål

Vi vil arbejde med følgende indsatser, for at kunne opnå vores mål:

- Udarbejdelse af CV:
  - I 2019 og 2020 vil der fortsat være fokus på, at flygtningene får udarbejdet et CV, da dette synliggør flygtningenes erfaringer og kompetencer, og dermed fremmer deres mulighed for at få fodfæste på arbejdsmarkedet.
  - CV'et beskriver flygtningenes uddannelse og tidligere beskæftigelse, således at virksomhedsindsatsen så vidt muligt kan målrettes og matche flygtninges erfaringer og kompetencer med virksomhedernes behov.
- Virksomhedsrettede indsatser:
  - Når flygtningene ankommer til Hillerød Kommune skal de være i gang med en virksomhedsrettet indsats inden for fire uger.
  - Den virksomhedsrettede indsats består typisk af virksomhedspraktik, der primært har til formål, at flygtningene får erfaring med det danske arbejdsmarked. Efterfølgende målrettes virksomhedsindsatsen så vidt muligt flygtningenes kompetencer.
  - Der er skærpet fokus på mulighed for småjob, vikaransættelser og fuldtidsbeskæftigelse.
- Mentorere hvis behov:
  - Der bruges mentorere i den virksomhedsrettede indsats til de flygtninge, der vurderes at have gavn af mentorere.
  - De borgere, der har større psykiske og mentale udfordringer, støttes med § 85 jf. serviceloven.
- Koordinerende sagsbehandlere:
  - For de mest udsatte integrationsborgere skal de koordinerende sagsbehandlere sikre en helhedsorienteret og håndholdt indsats. Dette sker bla. via T-teamet (screeningsteam, der har til formål at undersøge om en tværfaglig indsats vil kunne

bedre borgernes muligheder for at komme i beskæftigelse), én sammenhængende indsats og udarbejdelse af én plan for dette.

- Ny samarbejdsrelation med DGI, "Bevægelse til arbejde – Hillerød-modellen":
  - Bevægelsesforløb, der består af flere konkrete aktiviteter: Test, indledende tilvænning til bevægelse, gang og kognitiv træning, forening og uddannelse, cykeltræning, deltagelse i Royal Run og foreningsbesøg
- Fritidsjobprojekt:
  - Hillerød Uddannelses- og Vejledningscenter (HUV) er en del af et fritidsjobprojekt, hvor unge, som har brug for en ekstra hånd, kan få hjælp til at skrive ansøgninger, lave C.V. og bliver præsenteret for åbninger til fritidsjob. I projektet samarbejder HUV's fritidsjobkonsulenter med Østhuset i Hillerød Øst og Ungdomsklubben i Skævinge.

Vi vil sikre kvalificeret arbejdskraft på ældre- og sundhedsområdet

Vi vil

- Sikre, at der i de kommende år er tilstrækkeligt med kvalificeret arbejdskraft på ældre- og sundhedsområdet ved målrettet at arbejde på at uddanne, rekruttere og fastholde personale. En del af målgruppen for dette er borgere med anden etnisk baggrund end dansk, hvor indsatsen kan bidrage til, at en del af disse borgere får en uddannelse og et job, og dermed et forsørgelsesgrundlag.
- Gøre Ældre og Sundhed til et uddannelsessted og en arbejdsplads, hvor medarbejdere har lyst til at arbejde og derfor både bliver og søger hen.

Vores mål

- Ældre og Sundhed vil styrke rekrutteringen og fastholdelsen af elever til social- og sundhedsuddannelserne, blandt andet ved at fortsætte de særlige indsatser over for grupper med anden etnisk baggrund end dansk.
- Ældre og Sundhed er en arbejdsplads, som elever og studerende gerne vil være en del af efter endt uddannelse.
- Ambitionsniveauet er at fortsætte og udbrede de gode erfaringer og indsatser i Ældre og Sundhed, hvor rekruttering og fastholdelse af elever og medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk har et særligt fokus.

Hvordan vil vi nå vores mål

- Fortsætte de studiecaféer for elever og studerende, som hjemmepleje og nogle plejehjem har etableret. Det er det enkelte praktiksted, der planlægger indholdet i studiecafeerne.
- Sprogstøtte: Tilbud til to-sprogede elever om at deltage i et særligt tilrettelagt forløb med ekstra vejledning og mulighed for at arbejde med det danske sprog. Der er særligt fokus på, at eleverne oplever, at de indgår i et læringsfællesskab. Derfor foregår noget af vejledningen i grupper. Der er udarbejdet skriftligt materiale: "Sprogstøtte i praktikken i Hillerød Kommune – et tilbud til tosprogede elever". Tilbuddet omfatter foruden sprogstøtte også vejledning i kulturen på en dansk arbejdsplads.
- Arbejdsstederne i Ældre og Sundhed vil fortsat fungere som indgang til arbejdsmarkedet, ved at have borgere med anden etnisk baggrund end dansk i arbejdsprøvning og praktik m.m., med henblik på at bringe dem tættere på arbejdsmarkedet og give dem lyst til at søge uddannelse og job i faget – og i Hillerød Kommune.

Vi vil skærpe vores viden om personer udsat for vold i hjemmet

I 2017 blev der indskrevet 1.687 kvinder på landets kvindekrisecentre. Det fremgår af en statistik om voldsramte kvinder og deres børn fra Danmarks Statistik. Knap halvdelen af kvinderne har et andet oprindelsesland end Danmark, og dertil kommer et skyggetal på ca. 10 procent, hvor oprindelseslandet ikke er kendt. Der er altså en klar overrepræsentation af kvinder med andet oprindelsesland end Danmark. Der tegner sig umiddelbart det samme billede i Hillerød Kommune.

Af den grund er vi i Hillerød Kommune nysgerrige på at undersøge, om vi skal skærpe vores viden om personer udsat for vold i hjemmet, og i den forbindelse afsøge hvilke eventuelle forebyggende initiativer, der kunne have relevans for blandt andre personer med anden etnisk baggrund end dansk.

Antallet af Hillerødborgere, der har været indskrevet på kvindekrisecenter, er de seneste år faldet, og dette er fordi, at vi har øget opmærksomheden på at hjælpe kvinderne videre fra centrene bl.a. ved at:

- Tage kontakt til kvinderne på centrene inden for 14 dage,
- udarbejde en helhedsorienteret handleplan i samarbejde med kvinden og kvindekrisecenteret,
- tilbyde en primær koordinerende rådgiver,
- skærpe fokus på kvindens boligsociale situation, økonomi og job/uddannelse og
- tilbyde en koordineret indsats.

Selvom indsatsen har haft en effekt, har vi en målsætning om at blive endnu bedre. Af den årsag har vi også et udviklingsmål knyttet til "En del af fællesskabet", der blandt andet peger på, at vi ønsker kortere opholdstid og færre gengangere på kvindekrisecentre. Baseline er, at der i 2017 var 6 gengangere og 3 i 2018. Målet er, at have max 3 gengangere årligt i de kommende år. Opholdstiden har i 2017 og 2018 i gennemsnit været 69 dage og på landsplan 71 dage. Målet er, at det er under 60 dage i de kommende år.

Kultur og Fællesskaber

Det vil i samarbejde med boligorganisationerne blive undersøgt, hvordan der juridisk og praktisk bedst muligt sikres en alsidig beboersammensætning i de almene boligområder, hvor andelen af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige efterkommere ikke overstiger 48 %.

Nogle af udvalgene inden for området "Kultur og fællesskaber" gav nogle pejlemærker for den næste integrationshandleplan i forbindelse med behandling af evaluering af Integrationshandlingsprogram 2015-2018 i december 2018. Der blev ført følgende til protokol fra;

Folkeoplysningsudvalget: Folkeoplysningsudvalget tog evalueringen til efterretning med bemærkning om at det frivillige foreningsarbejde har en stor betydning for integrationen.

Idræt og Sundhedsudvalget: Udvalget ønsker fortsat, at der arbejdes med at øge ligheden i sundhed. Det betyder, at den nye handleplan for integration fortsat skal have fokus på sundhedsforebyggende initiativer der øger sundheden hos borgere med anden etnisk baggrund end dansk. Udvalget bemærkede, at rygning i eget hjem med børn, er et oplagt indsatsområde at arbejde videre med, idet Hillerød på dette punkt i sundhedsprofilen ligger langt højere blandt etniske minoriteter end niveauet for etniske danskere.

Kultur og Fritidsudvalget: Udvalget ønsker at der i forbindelse med det kommende Integrationshandlingsprogram er et særligt fokus på kultur som et aktiv på integrationsområdet.

Hvad ved vi om sammenhængen mellem kultur-/idræts-/fritidsliv, frivillighed, fællesskaber og god integration

I 2016 blev undersøgelsen *Civilsamfundet bygger bro* (Oxford research), som undersøgte hypotesen om at aktiv deltagelse i frivilligt og foreningsarbejde giver bedre integration, publiceret. Mens undersøgelse ikke kan dokumentere en direkte sammenhæng mellem deltagelse i frivilligt arbejde og foreningsliv og integrationsparametrene uddannelse og arbejde, så påvises der både gennem

undersøgelsens kvantitative og kvalitative del, at der er en positiv sammenhæng til andre integrationsparametre; danske sprogkundskaber, tillid, oplevet anerkendelse, tilknytning til samfundet og syn på danske myndigheder. Jo mere aktiv man er i sin forening/som frivillig, jo større er den positive effekt på de nævnte parametre. Til gengæld har det ingen betydning hvilken type af forening, man er aktiv i.

I Undersøgelsen *Udviklingen i frivilligt arbejde 2004-2012* (her citeret fra www.frivillighed.dk) fra SFI kortlægger indvandreres frivillige engagement. Den viser, at 21 % af "ikke vestlige" indvandrere er aktive i det frivillige arbejde, mod 35 % i den samlede befolkning.

Ikke vestlige indvandrere deltager markant mindre i frivilligt arbejde end den øvrige befolkning – det gælder både på kultur-, idræts-, fritids-, sundhedsområdet, på bolig og lokalsamfundsområdet. På det sociale, politiske og det internationale områder deltager de lige så meget som den øvrige befolkning.

Det religiøse område er det eneste område, hvor der er flere frivillige ikke vestlige indvandrere end blandt den øvrige befolkning. Det frivillige arbejde inden for det religiøse område fylder dog meget lidt i det samlede frivillige arbejde i Danmark - det gælder både for ikke vestlige indvandrere som for den øvrige befolkning.

I 2018 kom KL med det politiske udspil *Veje til fællesskabet – rammer og muligheder for kommunernes integrationsindsats*, hvor et af tre fokusområder handler om "aktiv deltagelse i samfundslivet", hvor der zoomes særligt ind på boligområder, hvor der bor mange sammen med en anden etnisk baggrund en dansk. KL opfordrer til boligsociale indsatser og partnerskaber, der understøtter positive sociale fællesskaber for børn og unge samt sociale indsatser, der skal bryde nogle kvinders isolation og hjælpe dem ind på arbejdsmarkedet. KL opfordrer også til, at kommunerne fremmer flygtninge og indvandreres aktive deltagelse i foreningslivet og som frivillige, så de kan blive en aktiv ressource i lokalsamfundet og få erfaringer med at begå sig i samfundets forenings- og fritidsliv samt andre sociale fællesskaber (Veje til fællesskabet s. 28).

Forskning i radikaliserings og ekstremisme (rapporten *Modstand* fra Trygfonden 2016) viser, at religion og ideologi *ikke* er primære faktorer i radikaliserings, men at søgen efter fællesskab, ståsted og identitet har større betydning. Derfor er lokalsamfundet og lokalsamfundets positive fællesskaber vigtige, og opbygning af lokalsamfunds modstandskraft (Community Resilience) og de lokale aktører, ressourcer og aktiviteter, der aktuelt eller potentielt bidrager til modstandskraft, når et lokalsamfund rammes af forskellige former for udfordringer og modgang, noget der bør have særlig fokus og være et bidrag både til integration og til forebyggelse af mistrivsel og risikoadfærd generelt.

Hvordan arbejder vi med at fremme fællesskaber og social sammenhængskraft

På kultur-, idræts-, fritids- og frivillighedsområdet i Hillerød Kommune er der enkelte indsatser, der retter sig direkte mod borgere med flygtninge- og indvandrerbaggrund, mens langt det meste arbejde enten retter sig mod alle borgere eller grupper af borgere, f.eks. Fritidspasset der tilbydes forældre, som er enlige forsøger og på kontanthjælp eller startydelse.

Det er også værd af gøre opmærksom på, at området i høj grad er baseret på frivillighed og/eller drevet af ikke-kommunale aktører. Den kommunale opgave er derfor ikke at *beslutte* eller *styre* en forenings rummelighed, hvem og hvor mange, der laver frivilligt arbejde eller benytter sig af forskellige kulturtilbud. Som kommune kan vi sikre gode rammer, tilbyde og facilitere udviklingsprocesser, understøtte og bidrage til netværk og relationer samt skabe og gribe anledninger til at få et særligt fokus på, hvordan man f.eks. som forening kan bidrage til integration, eller hvordan man kan styrke sit boligområde eller lokalsamfund, så det kan rumme mennesker med forskellig kulturel, etnisk og social baggrund.

Det er primært den måde der, på kultur-, idræts-, fritids- og det frivillige område samt i arbejdet med at styrke boligområder og lokalsamfund, arbejdes på.

Eksempler på konkrete indsatser og tiltag som kan bidrage til integration

Hillerød er som såkaldt visionskommune en aktiv del af den store nationale indsats Bevæg dig for livet, som skal få flere danskere til at bevæge sig mere. Centralt i Hillerød Kommunes visionsaftale med partnerne DGI og DIF er arbejdet for inkluderende fællesskaber og foreningsliv, og borgere i udsatte positioner er en af målgrupperne.

Kernen i indsatsen for at styrke lokal- og boligområder, hvad enten den tager form af en decideret boligsocial samarbejdsaftale, som den kommunen har med Hillerød almennyttige Boligselskab eller andre tiltag, som har til formål at styrke lokalområders sammenhængs- og dermed også modstandskraft, er arbejdet med at understøtte fællesskaber (f.eks. omkring kulturelle aktiviteter) og styrke relationer.

Initiativet Den sociokulturelle landsby handler også om skabe flere og stærkere positive fællesskaber ved at styrke kendskab og samarbejde mellem kommunale-, civilsamfunds- og private aktører fra det kulturelle og sociale område i bred forstand.

Frivilligcenter Hillerød, som får et kommunalt driftstilskud, er også en væsentlig bidragsyder til integration, både direkte gennem sprog- og netværkscafeen og samarbejde med etniske kulturforeninger, men også gennem det generelle arbejde med at styrke foreningslivet, bla. det igangværende Mangfoldighedsprojekt, den kommende Fællesskabsfestival og fokus på det gode værtsskab, som blandt sættes på dagsordenen på Frivillig Fredag 2019.

I den modtagelse af og støtte til borgere og familier med flygtningebaggrund som Jobcenteret yder er der også fokus på at guide til foreningslivet og der samarbejdes med en række foreninger og frivillige initiativer.

Økonomisk har vi mulighed for at støtte integrationsfremmende aktiviteter gennem den boligsociale pulje, §18 og §79 puljerne, Fritidspas-ordningen, Eventpuljen og Folkeoplysningsudvalgets puljer.

Aktuelle politiske mål som kobler sig til integrationsdagsordnen

Der eksisterer allerede i dag en række politiske mål i form af de årlige udviklingsmål og mål i politikker og strategier, som ud fra den brede forståelse skitseret ovenfor kan betragtes som et bidrag til integrationsarbejdet.

Det er derfor en relevant politisk drøftelse om man ønsker at formulere nye ambitioner og mål til en integrationshandleplan, bruge planen til at sætte særlig fokus på nogle af de mål, der er listet op herunder, eller om man politisk i KFU, ISU, FOU og §17, stk. 4-udvalget for styrkelse af social sammenhængskraft og trivsel, ønsker at bidrage til handleplanen med f.eks. et afsnit om det generelle arbejde for at styrke kulturen, sammenhængskraft, fællesskaber, frivillighed og foreningsliv i Hillerød Kommune.

ISU

Idræt og Sundhedsudvalgets har nedenstående udviklingsmål for 2020

Målnr.

- 3) Fremme idrætsindsatser for særlige grupper som f.eks. børnefamilier, udsatte børn og unge, flygtninge og ensomme ældre og styrke samarbejdet med foreninger og organisationer, der har mange års erfaring og succes på området.
- 5) Understøtte fokusområderne i "Sammen om Sundhed":
  - a. Alle børn skal have en sund start på livet, der fremmer deres trivsel, udvikling og læring
  - b. Alle unge skal trives fysisk og mentalt, have en plads i fællesskabet og komme godt i vej i uddannelse og job
  - c. Flere skal lave leve et liv med bedre fysisk og mental sundhed og trivsel – gennem hele livet

Udvalget vil opnå målsætningen ved afdække viden og erfaring med:

- a) "Motion og fællesskaber på recept"
- b) Eksisterende tilbud til udsatte grupper
- c) Inkluderende byrum og faciliteter

I et tæt samarbejde med relevante aktører vil udvalget gennemføre indsatser i forhold til visionen "Bevæg dig for livet" og handleplanen "Sammen om sundhed", herunder:

- d) Udvikling af aktiviteter til skolernes motionsdag
- e) Brobygning mellem rehabiliteringsforløb og foreningsliv
- f) fortsættelse af projektet "Kom med"

Idræts- og bevægelsespolitik

Flere i bevægelse:

Fremme idrætsindsatser for særlige grupper som f.eks. børnefamilier, flygtninge og ensomme ældre
Fremme idrætsindsatser for socialt udsatte borgere og styrke samarbejdet med foreninger og organisationer, der har mange års erfaring og succes på området

Inkluderende fællesskaber og foreningsliv:

Fremme synliggørelse af eksisterende og nye muligheder for handicapidræt og udsatte grupper, samt støttemuligheder og kontingenttilskud/frihed

Fritidspolitikken

At skabe de bedste og mest alsidige rammer om børns og voksnes fritidsliv

Ved at give børn og unge mulighed for at deltage i forskellige fritidsaktiviteter ved at fortsætte med fritidskortet Hillerød for børn og unge fra 0. til 7. klassetrin

Visionskommune – der vil i den 5-årige aftaleperiode bl.a. blive arbejdet med følgende indsatsområder

Fokuserer på indsatser for ikke-aktive børn og voksne
Fremme mulighederne for fysisk aktivitet for udsatte borgere

KFU

Kultur og Fritidsudvalget har følgende Udviklingsmål for 2019

Mål: Understøtte kultur som brobygger

Delmål: Vi vil styrke kulturen som en brobyggende og fællesskabende faktor – på tværs af generationer og sociale skel

Aktiviteter:

Delmålene vil vi indfri ved at:

1. Videreudvikle og understøtte kulturelle og sociale netværk (musikaktørnetværk, kulturtræf, byfest) og sociokulturelle tiltag – eks. i kulturaksen
4. Understøtte Frivilligcenterets indsats vedr. mangfoldighed

Udvalget har følgende Udviklingsmål for 2020:

Delmål: Vi vil fremme fællesskaber, sundhed, trivsel og livskvalitet via kultur- og fritidsindsatser

Aktiviteter: Igangsætning af fælleslæsning for udsatte borgere (kræver funding): Biblioteket skaber meningsfuldt samvær og fællesskab med litteratur som omdrejningspunkt.

I kulturpolitikken står der blandt andet at:

Hillerød Kommune ønsker: At kulturelle institutioner stimulerer børn og unges kreative kompetencer og bidrager til udvikling og dannelse

Hvorfor: Samvær med andre gennem kultur-, idræts- og fritidsaktiviteter bidrager til at udvikle kompetencer og relationer og medvirker til at skabe oplevelser og udvikle hele mennesker.

Derfor vil Hillerød Kommune bl.a.:

- Understøtte og formidle undervisning i musik, dans, drama, billedkunst og litteratur for børn og unge
- Arbejde hen i mod etablering af et egentligt kulturskoletilbud til børn og unge og stimulere til udvikling af nye undervisnings- og læringsformer
- Udgive "Kulturparaplyen" som er en samlet formidling af kulturelle undervisnings- og aktivitetstilbud for børn og unge
- Understøtte og formidle sommerferieaktiviteter i samarbejde med kunstnere, foreningsliv, FrederiksborgCentret m.fl. i skolernes sommerferie
- Understøtte samarbejdet mellem Musikskolen og Hillerød Kommunes skoler
- Samarbejde med Folkeoplysningsudvalget om at udvikle et koncept, hvor børn og unge ved køb af et kulturpas kan prøve forskellige kulturelle aktiviteter
- Have fokus på formidlingen af vores fælles kulturarv og på museumsområdets væsentlige betydning
- Sikre et tidssvarende bibliotekstilbud, der tilgodeser børn og unges behov for læring og oplevelser

§ 17, stk. 4-sammenhængskraftudvalget

I §17, stk. 4 udvalget for styrkelse af trivsel og social sammenhængskraft har man taget initiativ til 3 tiltag som – uden at de retter sig eksklusivt mod unge med en anden etnisk baggrund end dansk – kan være en bidrag til integration; Fritidspas, fritidsjob og brandkadetter.

Fritidspas er en pulje hvor man som "fattig forælder" kan få betalt kontingent til en fritidsaktivitet til et eller flere børn. I fritidsjobordningen kan unge få hjælp til at finde et fritidsjob, mens brandkadet-initiativet er et tilbud i Ungdomsskoleregi, som unge i udsatte positioner vil blive særligt opfordret til at deltage i.

Folkeoplysningsudvalget

Folkeoplysningsudvalget har dette Udviklingsmål for 2019 (næste års mål formuleres først i 2020)

Folkeoplysningsudvalget vil fremme og yde tilskud til indgåelse af partnerskaber, der har til formål at støtte integration af flygtninge i foreningslivet

(Aktuelt arbejder Fritidsskolen på at indgå partnerskab med en boligforening for bl.a. at integrere flygtninge i foreningslivet)